

In Nederland weten we niet beter of boeren en tuinders zijn georganiseerd. Zo oefenen ze invloed uit op het politieke beleid, krijgen ze een betere prijs voor hun producten en ontwikkelen ze hun knowhow. In Servië was dit tot voor kort iets heel nieuws. De afgelopen jaren begeleidde NAJK ter plekke vier kersverse Servische melkveeassociaties.

Door Matilde van Ommen

Dirk zet de speerpunten van NAJK uiteen aan een groep Servische boeren.

Op bezoek bij een Servische melkveehouderij.

‘Nuttig om te zien wat in een ander land gebeurt’

Op een stralende junidag arriveren de drie jonge Servische boeren Dragan Tadic, Dragan Plavsic en Istvan Salas op het melkveebedrijf van Arjan Schrijver (OAJK) in Dalfsen. Samen met een speciaal voor dit bezoek toegestroomde groep Overijsselse jonge boeren wacht Arjan ze op voor een uitgebreide rondleiding op zijn bedrijf. Voor hem is het een leuk weerzien met de drie. In 2007 ging hij samen met oud-voorzitter Dirk Bruins namens NAJK naar Servië. Doel: de plaatselijke melkveehouders helpen bij het op poten zetten van hun associaties.

De Servische melkveehouders Dragan en Istvan bekijken de Nederlandse kuil van Arjan Schrijver.

Verskil met Nederland

De landbouw speelt in Servië een hele belangrijke rol: het is één van de motoren van de snelgroeïende Servische economie die zich goed herstelt van de recente oorlogen. De melkveehouders wilden associaties oprichten om sterker te staan bij onderhandelingen met de melkfabrieken over een betere melkprijs. Er ontbraken echter een duidelijk mandaat, organisatiestructuur, strategie en de financiële middelen om de belangen van de leden op een adequate manier te vertegenwoordigen en verder te gaan dan alleen prijsonderhandelingen. “Het grote verschil met Nederland is dat men niet is opgegroeid in een cultuur van organisatorische structuren”, zegt Dirk. “Bij de trainingen hebben we NAJK als praktisch voorbeeld genomen en hebben we laten zien

In en outs over Servië

Oppervlakte	77.474 km ² (2x Nederland)
Inwonertal	8 miljoen
Economische groei	5,9 procent
Officiële taal	Servisch
Agro	66 procent van het land is geschikt voor landbouw, waarvan 83 procent voor de akkerbouw. In het noorden vind je vooral akkerbouw en in het centrale en zuidelijke deel is fruitteelt, wijnproductie en veeteelt te vinden. Ongeveer 18 procent van de Servische bevolking is werkzaam in de landbouw. Gemiddeld ligt een netto maandloon in de agrarische sector rond de 250 euro. Servische agrarische bedrijven behoren gemiddeld tot de kleinste in Europa, hoewel er ook veel grote bedrijven zijn. Die laatste zijn veelal in handen van de overheid.

dat het mogelijk is je eigen bedrijf te runnen in combinatie met een bestuursfunctie.”

Doordat Arjan en Dirk als melkveehouders uit eigen ervaring spraken, klikte het goed met de Servische boeren die van alles wilden weten over de Nederlandse melkveehouderij. “Ze vroegen zich af hoe het mogelijk is dat hier het meeste werk op de boerderij wordt gedaan door één of twee personen. In Servië heeft een bedrijf met veertig melkkoeien vaak vier man personeel.”

Ogen niet sluiten

Dirk is na het eerste bezoek nog tweemaal in Servië geweest. Hij heeft met de associaties bekeken of die op bepaalde punten met elkaar kunnen samenwerken en gaf op verzoek een spoedcursus veebeoordelen, nabesproken onder het genot van een stevige borrel.

Waarom ontplooit NAJK dergelijke initiatieven? Hier is Arjan duidelijk over: “Het is nuttig om te zien wat er in een ander land gebeurt. Je helpt de welvaart te verbeteren en als jonge boer moet je je ogen niet sluiten voor ontwikkelingen in het buitenland. Nederland heeft er 120 jaar over gedaan om het huidige niveau in de landbouw te bereiken. Servië zal dit niveau in twintig à dertig jaar bereiken, maar toch hoeft je voor dit land niet bang te zijn. De komende jaren zullen de ontwikkelingen in Nederland ook niet stilstaan.”

Het project

Van januari 2007 tot juli 2008 heeft NAJK meegedaan aan het project: ‘Geïntegreerde verbetering van de Servische melkveesector’. Hoofdaanvrager is Friesian Agro Consultancy (FAC). Dit project valt onder het Programma Samenwerking Opkomende Markten (PSOM) van de Economische Voorlichtingsdienst. De volgende resultaten zijn behaald in het project:

- De boerenorganisaties hebben een betere structuur en duidelijke doelstellingen
- De boeren hebben meer kennis over bedrijfsmanagement
- Controlesysteem voor de melkkwaliteit is ingevoerd en wordt gebruikt
- Registratie database voor het vee is ontwikkeld